

ADRIAN SCRIECIU (n.1980, Turnu Măgurele) este istoric, editor. Absolvent de drept și istorie. Membru fondator al editurii Miidecărți, unde a publicat peste 80 de volume de istoria celui de-al Doilea Război Mondial. Debutează, în anul 2018, cu volum *Războiul din aprilie. Lovitura Wehrmacht-ului în Iugoslavia. 06-17 aprilie 1941*. În anul 2020 îi apare cartea *Galland*. Editor-coordonator la volumul *O viață dedicată istoriei aviației. Profesorul universitar doctor Valeriu Avram la 80 de ani*. Publică o carte de interviuri cu istoricul Manuel Stănescu (2021). În anul 2022 îi apare o carte de dialoguri cu jurnalistul Toma Roman Jr.

Adrian Scrieciu, un pasionat cercetător și editor despre istoria celui de-al Doilea Război Mondial, surprinde cu această nouă carte pe care o semnează. De aceea o recomand pentru toți cei pasionați, și nu numai, de istoria ultimei conflagrații mondiale.

Alexandru Armă

Prodigioasa activitate editorială a istoricului Adrian Scrieciu a deschis noi orizonturi cercetării istorice românești despre cel de-al Doilea Război Mondial prin aducerea în circuitul științific a peste optzeci de lucrări despre liderii militari germani. Acestea au îmbogățit enorm cunoștințele noastre, oferindu-ne o perspectivă, până la dânsul mai puțin cunoscută. Mitul *Wehrmacht*-ului neimplicat în crimele și masacrele războiului este și rămâne definitiv îngropat.

Sorin Cristescu

Adrian Scrieciu este un specialist al memorialisticii și publicisticii legate de cel de-al Doilea Război Mondial, fiind responsabil de publicarea unor lucrări inedite în istoriografia românească. Din 2018 are și calitatea de autor, cu o lucrare dedicată invaziei Germaniei din Iugoslavia din aprilie 1941. Un cititor neobosit, un cunoscător al importanței izvoarelor în cercetarea istorică, Adrian Scrieciu recidivează și ne propune *Ultimii aliați ai lui Hitler*, o lucrare cu un titlu incitant, de neratat pentru pasionații istoriei celui de-al Doilea Război Mondial.

Manuel Stănescu

Adrian Scrieciu

ULTIMII ALIAȚI AI LUI HITLER

cu două documente diplomatice inedite

prefață de Alin Spânu

EDITURA CARTEX

CUPRINS

- Prefață (Alin Spânu) / 5
- Situația frontului de sud-est în toamna anului 1944 / 13
- Ieșirea Bulgariei din axă / 18
- Retragerea armatei germane din Grecia
 în toamna anului 1944 / 30
- Retragerea armatei germane din Atena / 35
- Retragerea din Creta / 36
- Luptele și retragerea armatei germane din Serbia / 37
- Criza politico-militară din Croația
 în toamna anului 1944 / 41
- Situația Ungariei în toamna anului 1944 / 45
- Notă asupra anexelor / 63
- Întâlnirea cancelarului Adolf Hitler
 cu liderul croat Ante Pavelić (18 septembrie 1944) / 65
- Întâlnirea cancelarului Adolf Hitler
 cu liderul ungar Ferenc Szálasi (4 decembrie 1944) / 89

SITUAȚIA FRONTULUI DE SUD-EST ÎN TOAMNA ANULUI 1944

O componentă a politicii externe sovietice, după eșuarea încercărilor de a declanșa revoluția mondială, a fost de a garanta securitatea frontierelor naționale, mai ales a celor apusene, printr-o zonă de protecție. Iosif Vissarionovici Stalin, în anii celui de-al Doilea Război Mondial, s-a străduit să obțină de la anglo-americiani recunoașterea apartenenței la URSS a teritoriilor obținute prin pactul Ribbentrop-Molotov (23 august 1939). Spre sfârșitul războiului, liderul sovietic, cu acordul anglo-american, a extins brâul de protecție prin anexarea unei mari zone de dominație sovietică în Europa Central-Răsăriteană și de Sud-Est.¹

Actul de la 23 august 1944, prin care România s-a desprins din Axă și a trecut de partea Națiunilor Unite, a constituit, prin consecințele sale strategico-politice unul din evenimentele decisive ale celui de-al Doilea Război Mondial.² Ziarul american „Christian

¹ Florin Constantiniu, *Enigma lui 1989*, în „Istorie și Civilizație”, anul III, nr. 20, mai 2011, p. 3.

² Ilie Ceaușescu, Florin Constantiniu, Mihail Ionescu, *200 de zile mai devreme, Rolul României în scurtarea celui de-al*

Science Monitor” a sintetizat, la 24 august 1944, situația militară care se prefigura: „*Pierderea României înseamnă dispariția rapidă a dominației Axei în Balcani*”.

La 25 august 1944, într-o emisiune a postului Radio Londra, se sublinia că „*ruperea alianței României cu Germania înseamnă amenințarea diviziilor germane din Grecia*”³. De asemenea, ziarul sovietic „Pravda”, în 27 august 1944, a apreciat favorabil gestul României care, prin ieșirea din alianța cu Germania, a determinat prăbușirea întregului sistem de apărare german în Balcani.⁴ În această catastrofă, Adolf Hitler, Führerul Germaniei, a văzut și o latură pozitivă: Stalin va dori, credea Hitler, să profite de drumul deschis în Balcani pentru a ocupa strâmtorile și de aici încă un mic pas până când cei trei aliați, URSS, SUA și Anglia, se vor certa.⁵

Practic, după 23 august 1944, prin deschiderea frontului din România, diviziile sovietice au putut înainta nestingherite pe sute de kilometri. Astfel, în

Doilea Război Mondial, Editura Științifică și Enciclopedică, 1984, p. 7.

³ *Rezistența Europeană*, vol. 1, Editura Militară, 1973, p. 255.

⁴ Corneliu Coposu, *Armistițiul din 1944 și implicațiile lui*, Fundația Academia Civică, 2016, p. 191.

⁵ Florin Constantiniu, *Doi ori doi fac șaisprezece, A început Războiul Rece în România?*, Editura Eurosong&Book, 1997, p. 128.

mai puțin de două săptămâni de la începutul ofensivei din Moldova, 20 august 1944, acestea se aflau dincolo de orașul Craiova și atinseseră granița cu Bulgaria. În medie au fost parcurși 45 de km zilnic.⁶ Tot dispozitivul militar german din Balcani era în pericol, mai ales diviziile staționate în Grecia teritorială, dar și în insulele aferente.

Conform situației înfățișate în hărțile de operații germane, Comandamentul german Sud-Est (Oberbefehlshaber Südost), în componența căruia intra spațiul balcanic (inclusiv insulele ocupate din Marea Egee), dispunea, în iunie 1944, de 20 de divizii de infanterie, 2 divizii blindate și 3 divizii mixte. În plus, în Balcani se mai aflau la dispoziția sa și 11 divizii bulgare.⁷ Postul de comandă al Comandamentului era în acel timp la Belgrad, titularul fiind feldmareșalul Maximilian von Weichs⁸, iar șef de stat major generalul-locotenent August Winter.⁹

După ce a luat la cunoștință de proclamația Regelui Mihai din seara zilei de 23 august 1944,

⁶ Ilie Ceașescu, Florin Constantiniu, Mihail Ionescu, *op. cit.*, 1984, p. 132.

⁷ *Ibidem*, p. 131.

⁸ Feldmareșalul Maximilian von Weichs (1881-1954) a comandat Armata 2 (1940), Grupul de Armate „B” (1942-1943) și Grupul de Armate „F” (1943-1945). Prizonier de război în perioada 1945-1949.

⁹ Eugen Bantea, *Operația Română de acoperire. Septembrie 1944 în sud-vestul României*, Editura Militară, 1985, p. 12.

LIBRIS

We know
books

B. H. Liddell Hart

**GENERALII GERMANI
SE JUSTIFICĂ**

Traducere, note și prefață
de Sorin Cristescu

EDITURA CARTEX

Concepția grafică a copertei: Sînziana Flonta

Lectori: Adrian Scriciu și Lucian Pricop

THE GERMAN GENERALS TALK
by
B.H. Liddell Hart

© The Executors of Lady Liddell Hart, deceased, 1948

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LIDDELL HART, B.H.

Generalii germani se justifică/ B.H. Liddell Hart ; trad., pref.,
note: Sorin Cristescu. – București : Cartex, 2022
ISBN 978-606-9604-98-4

I. Cristescu, Sorin (trad., pref.)

94

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel/fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- O.P. 4, C.P. 184, București

Cuprins

Cuvânt-înainte al traducătorului /	9
Prefață a autorului /	15
Partea întâi – Generalii lui Hitler /	19
Capitolul 1 – Divergențe care au dus la decizii sinucigașe /	21
Capitolul 2 – Modelul lui Seeckt /	34
Capitolul 3 – Epoca Blomberg-Fritsch /	47
Capitolul 4 – Epoca Brauchitsch-Halder /	61
Capitolul 5 – „Militarul la soare” – Rommel /	79
Capitolul 6 – Militarii din umbră /	93
Capitolul 7 – „Vechea gardă” – Gerd von Rundstedt /	114
Partea a doua – Preliminariile războiului /	123
Capitolul 8 – Ascensiunea lui Hitler /	125
Capitolul 9 – Ascensiunea blindatelor /	135
Partea a treia – Războiul văzut prin ochii nemților /	153
Capitolul 10 – Cum a învins Hitler Franța – și a salvat Marea Britanie /	155
Capitolul 11 – Sfârșitul războiului cu Franța și prima supărare a lui Hitler /	196
Capitolul 12 – Eșecurile din Marea Mediterană /	216
Capitolul 13 – Înfrângere în fața Moscovei /	229
Capitolul 14 – Înfrângeri la Stalingrad și în Caucaz /	254
Capitolul 15 – După Stalingrad /	279
Capitolul 16 – Armata Roșie /	290
Capitolul 17 – Paralizarea operațiunilor din Normandia /	298
Capitolul 18 – Conspirația împotriva lui Hitler văzută de la Cartierul General al Frontului de Vest /	333
Capitolul 19 – Ultima lovitură a lui Hitler: a doua ofensivă din Ardeni /	348
Capitolul 20 – Hitler văzut de un general tânăr /	373
Concluzii /	378
Înaltul Comandament German – cronologie /	381
Notele autorului /	387

Capitolul 1

Divergențe care au dus la decizii sinucigașe

În război, totul arată diferit la momentul respectiv, la care se întâmplă evenimentele, față de ceea ce se arată în lumina tot mai clară care vine după război. Nimic se schimbă mai mult ca imaginea liderilor. Imaginea publică a acestora la vremea respectivă nu este doar una falsă, dar ea se schimbă mereu în funcție de amploarea succesului.

Înainte de război, și încă mai mult în timpul cuceririi Occidentului, Hitler ajunsese să capete proporțiile unei figuri colosale, care combina strategia lui Napoleon I⁹ cu viclenia lui Machiavelli¹⁰ și fervoarea fanatică a lui Mahomed¹¹. După

⁹ Napoleon Bonaparte (1769 – 1821) ofițer de artilerie, general (decembrie 1793) și om politic francez, lider al Franței, mai întâi ca Prim Consul (noiembrie 1799 – martie 1804) apoi ca împărat (1804 – aprilie 1814 și martie – iunie 1815). Celebru pentru campaniile militare purtate împotriva monarhilor europeni, repurtând mai multe victorii între anii 1805 – 1809 și apoi înfrânt în campaniile din anii 1812 – 1815, care sunt obiect de studiu în școlile militare până în ziua de azi. În iunie 1815 s-a predat britanicilor care i-au impus domiciliu forțat în insula Sf. Elena din Oceanul Atlantic, unde a și murit.

¹⁰ Niccolò di Bernardo dei Machiavelli (1469 – 1527), filosof, istoric, diplomat, demnitar și om politic italian, exponent de frunte al Renașterii. Printre operele sale se numără *Istoriile florentine* (1520 – 1525) și *Principele* scrisă pe la 1513, dar apărută postum în 1532, în care argumenta necesitatea unirii principatelor din peninsula Italică pentru a forma un singur stat capabil să se opună invaziilor străine, acesta fiind un scop pentru a cărui realizare merită să se recurgă la orice fel de mijloace, principiu exprimat prin formula „scopul scuză mijloacele.”

¹¹ Mahomed (cca 570 – 632) întemeietorul religiei islamice, considerat de către musulmani a fi un mesager și un profet al lui

primul său eșec în Rusia, figura sa a început să pălească și, spre sfârșit, a fost privit ca un autorul celor mai grave greșeli în domeniul militar, cel ale cărui ordine nebunești și crasă ignoranță au fost de cel mai mare folos Aliților. Toate dezastrele armatei germane au fost atribuite lui Hitler; toate succesele sale erau meritul Marelui Stat Major german.

Această imagine nu este adevărată, deși există ceva adevăr în ea. Hitler era departe de a fi un strateg prost. Mai degrabă, el a fost foarte talentat – și a suferit de defectele naturale care tind să însoțească un astfel de talent.

Hitler a știut ca nimeni altul să provoace surprindere și a fost un maestru al laturii psihologice a strategiei, pe care a ridicat-o la cel mai înalt nivel. Cu mult timp înainte de război, el le-a descris celor din anturajul său cum ar putea fi realizată îndrăzneța lovitură de maestru care a dus la cucerirea Norvegiei și cum puteau fi manevrați francezii pentru ca Linia Maginot¹² să devină inutilă. El a văzut, de asemenea, mai bine decât oricare alt general, cum cuceririle fără vărsare de sânge care au precedat războiul puteau fi realizate prin subminarea în prealabil a rezistenței inamicului. Niciun strateg din istorie nu a fost mai versat în arta de a se juca cu mințile adversarilor săi – și aceasta este arta supremă a strategiei.

Tocmai faptul că se dovedise deseori corect în aprecierea evoluției evenimentelor, contrar opiniei consilierilor săi profesioniști, l-a ajutat să câștige influență în detrimentul lor. Aceste

Dumnezeu, ultimul profet într-o serie de profeți islamici, așa cum se spune în cartea sa *Coranul* (Propovăduirea).

¹² Linia Maginot – linie fortificată construită în Franța în anii 1920 – 1940 la frontiera cu Germania, Belgia, Luxemburg, Italia, la inițiativa generalului André Maginot (1877 – 1932), ministru de Război în ultimii trei ani ai vieții sale, ca mijloc de apărare împotriva unui eventual atac din partea Germaniei. A costat Franța circa cinci miliarde franci (1,6% din bugetul anual al statului, iar în condițiile ofensivei *Wehrmacht*-ului declanșată la 10 mai 1940 s-a dovedit complet ineficientă.

rezultate le-au slăbit consilierilor argumentele în situațiile ulterioare, pe care ei le-au evaluat mai corect. Pentru că în campania antisovietică defectele sale au devenit mai puternice decât talentul său, în final, diferența a dus la faliment. Chiar și așa, trebuie să ne amintim că Napoleon, care a fost un strateg profesionist, a fost la fel de orbit de propriul său succes și a făcut aceleași greșeli fatale în același loc¹³.

Cea mai mare greșeală a lui Hitler aici a fost modul în care a refuzat măsurile menite să „limiteze pierderile” și a insistat să continue ofensiva atunci când șansele de succes se estompau. Dar tocmai aceasta a fost vina care a fost cea mai evidentă la Foch¹⁴ și Haig¹⁵, comandanții aliați din ultimul război, precum și la Hindenburg¹⁶ și Ludendorff¹⁷, care se aflau

¹³ Se referă la greșelile săvârșite de Napoleon I în cursul campaniei sale din Rusia (24 iunie – 6 decembrie 1812).

¹⁴ Ferdinand Foch (1851 – 1929) mareșal francez, unul dintre cei mai importanți lideri militari din Primul Război Mondial, șef al Marelui Stat Major francez (16 mai 1917 – 29 decembrie 1918) comandant suprem al Forțelor Aliate (26 martie 1918 – 10 ianuarie 1920).

¹⁵ Douglas Haig (1861 – 1928) feldmareșal britanic, comandant al Corpului Expediționar Britanic în Franța din 1915 până la sfârșitul războiului, la 11 noiembrie 1918.

¹⁶ Paul von Hindenburg (1847 – 1934) feldmareșal și om politic german; alături de generalul Ludendorff, care era adevăratul conducător al operațiunilor militare, a raportat victoria în bătăliile împotriva armatelor ruse la Tannenberg și lacurile Mazuriene (august – septembrie 1914) devenind datorită presei erou național al Germaniei, a comandat trupele germane pe Frontul de Est (1914 – 1916), apoi șef al Înalțului Comandament al armatei germane (29 august 1916 -3 iulie 1919. Pensionat ulterior, a fost ales președinte al Germaniei la 14 mai 1925 și reales în noiembrie 1932. La 30 ianuarie 1933 a încredințat funcția de cancelar (prim-ministru) lui Adolf Hitler.

¹⁷ Erich Ludendorff (1865 – 1937) general german, artizan al victoriilor germane de pe Frontul de Est din anii 1914 – 1916. La 29 august 1916 a preluat – sub comanda formală a feldmareșalului Hindenburg – conducerea Înalțului Comandament al armatei

Hans-Detlef Herhudt von Rohden s-a născut la 23 septembrie 1899 în Liegnitz (Germania, azi Polonia). Și-a început cariera militară în Armata Germană în timpul Primului Război Mondial, servind în artilerie. În anii de după război a rămas în serviciul militar. În noiembrie 1925 a fost promovat la gradul de locotenant, iar în mai 1927 a fost certificat ca vorbitor fluent de limba rusă – competență ce avea să îi sprijine ulterior implicarea în programele aeriene secrete ale Germaniei. Între 1929 și începutul anului 1931, a urmat antrenament aviatic secret la Berlin, Rechlin și la centrul aerian germano-sovietic din Lipetsk (URSS). În noiembrie 1930 a fost inclus pe *Geheime Fliegerliste* (Lista secretă a aviatorilor). A fost promovat la gradul de Rittmeister în august 1933. La 1 aprilie 1934 a fost transferat în nou-înființata Luftwaffe, păstrându-și gradul, și a servit ca Flieger-Kapitän (căpitan de zbor) în Asociația Germană de Sporturi Aeriene (o organizație de acoperire pentru formarea Luftwaffe). În aprilie 1935 a trecut în Statul Major General al Luftwaffe. Promovat la gradul de maior în septembrie 1935, a devenit ofițer în Departamentul de Instruire al Reichsluftfahrtministerium (Ministerul Aviației). În martie 1937 a fost numit comandant al II./JG 334 și simultan comandant al bazei aeriene Mannheim. Mai târziu în același an a urmat Academia de Război a Wehrmacht-ului, finalizând studiile în martie 1938. A fost promovat locotenant-colonel în februarie 1938 și, ulterior, a preluat comenzi în cadrul unor unități de bombardament și aviație, inclusiv III./KG 152 și II./LG 1. În perioada premergătoare războiului, a servit și la Școala de Aprovizionare din Göttingen, iar în vara anului 1939 a devenit șef de stat major al unui general special însărcinat pe lângă Luftflotte 2. Odată cu începutul celui de-al Doilea Război Mondial, a ocupat diverse funcții de stat major și comandă în unități de bombardament și comandamente aeriene. În octombrie 1939 a fost repartizat la Academia de Război Aerian din Berlin-Gatow ca director de curs și instructor de tactică. În iunie 1940 a servit temporar drept comandant al KG 4. În acel an a fost grav rănit în zona inferioară a corpului, rănilor având consecințe permanente. A fost promovat colonel în iulie 1940 și ulterior s-a întors la Academia Aeriană. Din 1941, von Rohden a activat ca ofițer de stat major în cadrul unor corpuri aeriene și flote aeriene aflate pe front, inclusiv IV. Fliegerkorps, IX. Fliegerkorps, Luftflotte 4 și Luftflotte 1. În mai 1943 a fost decorat cu Deutsches Kreuz in Gold (Crucea Germană din Aur). În august 1943 a devenit șeful Secției a 8-a (Secția de Studii Militare) a Statului Major al Luftwaffe. A fost promovat la gradul de general-maior în octombrie 1943. În aprilie 1945 a fost însărcinat cu organizarea unui stat major de primire pentru Fallschirm-Armata 1, misiune pe care a îndeplinit-o până la sfârșitul războiului. La 1 mai 1945 a fost luat prizonier de forțele americane și a rămas în captivitate până în noiembrie 1947. Hans-Detlef Herhudt von Rohden a murit la 14 decembrie 1951 la Wiesbaden (R.F. Germania).

Hans-Detlef Herhudt von Rohden

LUFTWAFFE ÎN BĂTĂLIA DE LA STALINGRAD

traducere de Lucian Pricop
prefață și note de Adrian Scriciu

Correspondențe pentru grade și unități germane:

Gefr. (Gefreiter) – fruntaș
 Obgefr. (Obergefreiter) – caporal
 Uffz. (Unteroffizier) – sergent
 Fw. (Feldwebel) – plutonier
 Oberfw. (Oberfeldwebel) – plutonier-major
 Hptm. (Hauptmann) – căpitan
 Oblt. / Obltn. (Oberleutnant) – locotenent
 Maj. (Major) – maior
 Obstlt. (Oberstleutnant) – locotenent-colonel
 Obst. (Oberst) – colonel
 Gen.Maj. (Generalmajor) – general de brigadă
 Gen.Lt. (Generalleutnant) – general-maior
 Gen.Obst. (Generaloberst) – general-colonel
 Gen.Feldmarschall – feldmareșal

Abrevieri uzuale ale unităților:

Fl. Korps / Fliegerkorps – corp aerian
 Flak-Div. – divizie antiaeriană
 Luftnchr. Kp. – companie de comunicații aeriene
 Kampfgeschwader (KG) – grup de bombardament
 Jagdgeschwader (JG) – aripă de vânătoare
 Schlachtgeschwader (SG) – grup de atac la sol
 AOK – armată de campanie (Armeeoberkommando)
 Heeresgruppe – grup de armate

Cuprins

Prefață la ediția în limba română (Adrian Scriciu) /	5
Cuvânt-înainte /	13
1. Ofensiva către Asia /	15
2. Richthofen pe Don /	17
3. Bătălia pentru Stalingrad /	20
4. Încercuirea /	22
5. Așteptare sau evadare? /	25
6. Un început dificil /	33
7. Speranța salvării /	41
8. Tazinskaja /	47
9. Fapta colonelului Stahel /	55
10. Generalul Iarnă /	62
11. Furtuna rusească /	70
12. Sosește Milch /	72
13. Soarta aerodromului de la Gumrak /	78
14. Drama Armatei a 6-a /	85
15. Gândurile unui aviator /	91
16. Eforturi disperate /	94
17. Lupta cu moartea /	102
18. Prăbușirea /	109
19. Soartă inevitabilă? /	123
Anexa 1 /	131
Anexa 2 /	133
Anexa 3 /	134
Anexa 4 /	137
Anexa 5 /	139
Anexa 6 /	140
Anexa 7 /	142
Indice de nume /	145

1.

OFENSIVA CĂTRE ASIA

De la sfârșitul lunii iunie 1942, armatele germane înaintează pe Frontul Sudic rusesc, între Rostov și Voronej, avansând către Don.

Obiectivul final: Caucazul și Volga, în jurul Stalingradului!²

Trupele puternice ale Armatei Roșii trebuie înfrânte, iar teritoriile bogate cucerite. Germania are nevoie de petrol.³ „Cel mai periculos adversar trebuie adus la limita epuizării”, declara Joachim von Ribbentrop⁴ la 27 septembrie 1942. Hermann Göring vorbea despre „noua strategie clară, născută din geniul militar al lui Hitler”. În schimb, Statul Major al Armatei considera că o defensivă strategică ar fi mai potrivită. Ținând seama de resursele materiale și umane uriașe ale Rusiei, el aprecia că prelungirea ofensivei este lipsită de speranță.

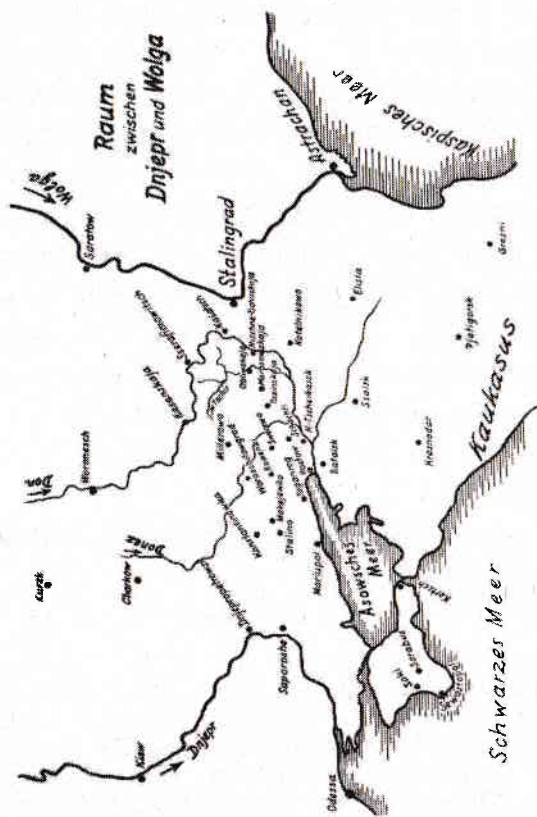
În acest context, Germania lovește din nou spre granițele estice ale Europei și Asiei!

² Operațiunea declanșată de Hitler sub denumirea de *Fall Blau*, în vara anului 1942, prin care încerca cucerirea concomitentă a Stalingradului și a Caucazului, dispersându-și astfel forțele. Prin urmare, eșecul nu a întârziat să apară în cea mai grea înfrângere a armatei germane – Bătălia de la Stalingrad.

³ În acest sens, Hitler își dorea să cucerească bogatele zăcăminte de petrol din Caucaz. Într-o conferință ținută în fața generalilor, acesta a declarat că, fără să pună mâna, în vara anului 1942, pe rezervele de petrol din Caucaz, războiul este pierdut pentru Germania.

⁴ Ministrul de Externe german, 1938-1945. Criminal de război, Ribbentrop, a fost spânzurat la Nürnberg, la 18 octombrie 1946.

Va reuși? Sevastopolul⁵ fusese cucerit,⁶ dar numai după lupte crâncene. În centru și în nord, Frontul de Est fusese stabilizat cu greu. Și totuși, acum se declanșează o mișcare excentrică împotriva unui adversar care luptă cu tenacitate, dar care evită deliberat confruntarea directă.

⁵ Oraș-port la Marea Neagră, situat în sudul Peninsulei Crimeea.

⁶ Operațiune dusă la bun sfârșit de mareșalul Erich von Manstein, la data de 01 iulie 1942.

2.

RICHTHOFEN PE DON

La sfârșitul lunii iulie, Rostovul⁷ cade în mâinile germanilor. Operațiunea capătă acum proporții uriașe:⁸ Armata a 17-a înaintează spre Caucaz, Armata 4 blindată atacă la sud de Don prin Kotelnikovo, iar Armata a 6-a pătrunde prin marele cot al Donului către Stalingrad.

Flota 4 Aeriană supraveghează întreaga zonă, angajată în lupte aeriene și confruntări cu artileria antiaeriană, asigurând totodată aprovizionarea din aer. La comanda ei se află general-colonelul [Wolfram Freiherr] von Richthofen⁹.

Cartierul general este stabilit la Mariupol, pe țărmul Mării de Azov, la începutul lunii august.

„Domnilor”, răsună vocea sa – ca întotdeauna puțin aspră și rece, dar trădând totodată inteligență și pasiune –, „situația se îndreaptă spre o criză. Doar măsuri extraordinare ne pot salva. Am ajuns la Terek, luptăm la Kotelnikovo și la Kalach.

⁷ Oraș aflat pe fluviul Don. Cucerit de armata germană în toamna târzie a anului 1941, a fost abandonat destul de repede sub presiunea lovirilor sovietice. A fost recucerit de către trupele germane la data de 23 iulie 1942.

⁸ La 9 iulie 1942, deci în plin efort ofensiv spre Stalingrad, OKW-ul, la inspirația lui Hitler, decide divizarea Grupului de Armate „Sud”, în funcție de cele două obiective repartizate fiecăreia dintre marile unități noi constituite, respectiv: Grupul de Armate „A” (comandant – Feldmareșalul Wilhelm List) era trimis să cucerească Caucazul și Grupului de Armate „B” 27 (comandant – General-colonel, ulterior Feldmareșal, Maximilian von Weichs) i-au rămas în seamă ocuparea zonei Cotul Donului și, în continuare, capturarea Stalingradului.

⁹ General Luftflotte 4 în Bătălia Stalingradului, obține imediat după capitularea fortăreței titlul de Feldmareșal, devenind cel mai tânăr deținător al acestui grad atât în Luftwaffe, cât și în Wehrmacht, cu excepția lui Göring.